

Zorgen voor de dag van morgen

Matteus 6: 24-34

Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon. 25 Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? 26 Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? 27 Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen? 28 En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. 29 Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. 30 Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? 31 Vraag je dus niet bezorgd af: “Wat zullen we eten?” of: “Wat zullen we drinken?” of: “Waarmee zullen we ons kleden?” – 32 dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. 33 Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. 34 Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

De welvaart waarin we leven is er een waarvan men honderd jaar geleden nog niet eens kon dromen. De vrijheid die er op de meeste werkvloeren is ontstaan, de vrijheid van meningsuiting op de sociale media, is er een die zelfs Marx zich niet kon inbeelden. Onze verbondenheid met alles en iedereen op elk moment van de dag en de nacht leidt tot grootschalige samenwerkingsverbanden die grote en kleine problemen te baas kunnen.

Maar er is ook een andere kant van het leven. Suïdecijfers stijgen, evenals middelengebruik – en dan hebben we 't niet alleen over alcohol en drugs, maar ook over kalmeringsmiddelen, slaappillen en pijnstillers.

Wat moeten we met deze contradictie?

En jij en ik... Waar staan wij in dit verhaal?

Ook Jezus laat een contradictie zien, tussen mensen die krampachtig hun zorgen willen vasthouden en mensen die kunnen genieten van een stap in de natuur, van een “uitstap” (letterlijk).

Hebben we als mens, als mensheid, niet ontzettend veel te leren, van de eenvoudige woorden van de man uit Nazareth?

Maak je je wel eens zorgen?

Je bent niet alleen.

Ik wil u graag enkele cijfers delen.

Bijna de helft van de mensen maakt zich zorgen over criminaliteit of over het milieu. Ook de mentaliteit van de mensen, de bevolkingsdichtheid en de multiculturele samenleving baart behoorlijk wat mensen zorgen.

Het letterlijk wakker liggen gaat bij mannen vaak over geld, bij vrouwen veel vaker over het gezin.

Twaalf procent van ons piekergedrag geeft aandacht aan wat anderen van ons denken.

En vier procent gaat over dingen waar we absoluut geen vat op hebben. Vier procent maar! Zie je wel dat het voor 96% zin heeft om te piekeren... zullen sommigen redeneren...

Gelukkig zijn er spreuken die het weer relativieren: Piekeren is als schommelen; je bent wel bezig, maar je komt niet verder.

En wat voor ons belangrijk is, staat zelfs op een tegeltje: Geloof niet alles wat je denkt! Oei, dat doet de Verlichtingsgeest een beetje pijn.

Maar we zijn bij “geloven” aanbeland, bij de schriften. Eerst even ons denken aan de kant, om met open hart en open oren te luisteren. En nu we de tekst gelezen hebben, gaan we die weer overdenken.

In het Hebreeuwse verhaal staat de kern in het midden, waar het over gaat, staat in het centrum; geen spanning tot het einde toe. In dit stukje tekst, weliswaar in het Grieks en niet eens een verhaal, vinden we ook de kern in het midden, geschraagd door parallelle aanwijzingen, vragen en opdrachten. In het midden staat er: vers 27: Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen?

Het is ook de kern van de zaak en een waarheid als een koe – daar hadden we zelfs Jezus niet voor nodig: wie kan zijn leven verlengen door te piekeren? De internetbronnen zijn het erover eens: de meesterpiekeraar heeft een korter leven dan zijn relaxte medemens. Zij hebben het niet uit de bijbel, maar putten uit cijfermateriaal.

Misschien heb je nu zoiets van “o, maar, mij zorgen maken, dat doe ik sowieso niet.”, maar het werkwoord reikt veel verder dan piekeren. Een verzekering afsluiten, voor het geval dat... zit ook onder je zorgen maken. Wie heeft het niet gedaan? Je dag organiseren, zodat de gasten zich prima vermaken... Ook dat valt onder “je zorgen maken”, als we Jezus volgen. Jezus heeft het over de gewone dingen van het leven, waar mensen voortdurend mee bezig zijn: eten, drinken en kleding.

Met onze West-Europese levensstandaard die ik net beschreef, zou je verwachten, dat mensen hun hoofd vrij zou den kunnen hebben van zorgen om eten, drinken en kleding...

Ik hoef niet verder te vertellen...

Ik ben ervan overtuigd dat mensen in welvaartslanden veel meer met eten, drinken en kleding bezig zijn dan in arme landen. We zijn ook wel bezig met de mondiale problematiek. We porberen al eens wat minder vlees, we checken of onze kleding niet door kindslaven is gemaakt, we willen wel, als het enigszins kan, dat onze groenten niet bespoten zijn of dat de boeren in derde wereldlanden voldoende geld krijgen voor hun producten, maar veel meer dan dat zijn we bezig met wat we eten, wat we drinken en wat we gaan aantrekken, of wat we gaan kopen. Uren per dag zijn we daarmee zoet.

Velen onder ons zijn ook controlefreaks. We beschermen ons leven door voorraden en als de voorraden groot genoeg beginnen zijn, dan controleren en beschermen we onze voorraden...

Jezus wil ons daarvan bevrijden. Hij wijst ons bevrijdende wegen van geluk. En gek genoeg zijn het wegen, die we de laatste tijd zelf ook gevonden hebben. KIJK, zegt Jezus, kijk rond. Kijk naar de vogels in de lucht en naar de lelies op het veld. De vogels bouwen geen voorraadschuren en de lelies gaan mooier gekleed dan Salomo. (Zijn zij niet naakt geboren, dan?)

Het kijken alleen al, naar de vogels in de lucht en de lelies in de grond geworteld... dat geeft al vrijheid en geluk. Dat ervaren we in deze coronatijd meer dan in andere tijden. We gaan wat meer wandelen, ademen bewuster de lucht in, kijken bewuster naar de kleine dingen in de natuur rondom ons. Jezus heeft het zelfs niet eens over mooie lelies, maar ook over het gras en onkruid, alle groen dat zo mooi gekleed is – mij trekt het groen van mos altijd zo aan. Als God dat groen, dat vaak achteloos wordt uitgetrokken, zo mooi kleedt, hoeveel te meer zorgt Hij dan niet voor ons.

Ik denk niet dat het probleem is, dat wij vinden dat God niet voor ons zorgt. Veeleer gaat het erom dat wij van mening zijn dat God niet voor ons eten en drinken zorgt, niet voor brood op de plank, letterlijk en figuurlijk en voor onze kleren.

We zijn aan het lezen in de bergrede. Net hebben we het verzoek van de leerlingen gehad, die Jezus vroegen: Heer, leer ons bidden. En dan kwam dat gebed, dat de laatste tweeduizend jaar gepreveld, gebeden, uitgeroepen en gezongen wordt: onze vader, die in de hemelen zijt (en niet hier om ons water en brood en kleding te komen brengen)... onze vader die in de hemelen zijt... geef ons heden ons dagelijks brood... dat is natuurlijk symbolisch bedoeld, denkt onze verlichtingsgeest meteen.

Het zit een beetje tussenin, denk ik. Het is natuurlijk aan de mens gegeven om de aarde te bewerken, zodat er voedsel kan zijn, of om te werken, zodat je voedsel kunt kopen. Anderzijds geloof ik wel dat je je dagelijkse zorgen aan God kunt geven en dat Hij daar wel degelijk iets mee kan doen.

Maar de woorden van Jezus hebben wel degelijk de grootste implicatie op een ander vlak. De vogels ontvangen uit zijn hand. De lelies groeien zonder ervoor te werken. Zij krijgen uit genade, zij ontvangen in genade. En daar zijn wij zo slecht in!

Hoeveel keer heb je de laatste weken gezegd: Ik heb ontvangen, meer dan ik heb verdiend. Dat is genade. Zeggen wij het nog wel, geloven wij het nog, zijn wij ons bewust van genade, of vinden we alles maar normaal en klagen we als wat normaal lijkt een beetje op zich laat wachten? Het is voor iedere mens anders... Het is belangrijk om elkaar daarop te wijzen, om elkaar op die manier aan te moedigen.

En de andere kant, vanuit de vogels en de lelies gezien: laten wij ons door God voeden? Wat steken wij ons lijf en onze ziel binnen aan voeding? Waar zijn wij mee bezig? Is dat met die zaken die in de bijbel goed worden genoemd, edel, van boven? Laten wij ons door God kleden? Laten wij ons door hem voorzien van schild en harnas, of voorzien wij zelf in wapenrusting? Laten wij ons kleden door zijn warme liefde of gaan wij zelf op zoek naar een makkelijke of koopbare, consumeerbare warmte?

We zijn begonnen in het midden van de tekst. Over je leven dat verkort door piekeren en zorgen. Dan de omarmende tekst: kijk naar de vogels, kijk naar de lelies.

Er is weer een tekst die dat geheel omarmt. Het begin gaat over: Niemand kan twee heren dienen. God én de mammon.

Daar gaat het dus over. Je kunt niet God dienen én het geld. Mammon werd vanouds als geldgod aanbeden, maar hij is veel meer dan dat, tegenwoordig. Hij is ook de lichamelijke schoonheid waarnaar we verlangen, het genot van het eten, de blikken van bevestiging van anderen waarnaar we snakken, ...

Je kunt geen twee heren dienen. Is er werk aan de winkel! De wereld om ons heen zit vol, vol, vol van verleiding. Allemaal dingen die onze aandacht gaan opeisen, zodat we niet meer of nauwelijks nog met God bezig zijn. En bovendien zijn we erg bange wezens. God mag best wel in ons leven

binnenkomen, liefst wel, maar hij mag niet raken aan mijn huis, mijn auto, mijn gezin, mijn baan, mijn geld, mijn eten en zo nog wel wat dingen die voor iedereen verschillend zijn.

Weerom heeft Jezus de oplossing in zijn preek verwerkt.

De parallelle tekst van : Je kunt geen twee heren dienen, is een positieve aanwijzing: Zoek eerst het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan krijg je de rest erbij!!

...

Daar worden we stil van.

Want we weten het... dat Koninkrijk van God is heel dichtbij.

We moeten alleen maar... onze zorgen loslaten.

En het geloven.

Geloven!